

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

VUKASOVIĆ T., LYZANETS A. DIGITAL TRANSFORMATION AS A DRIVER OF GLOBAL ECONOMIC GLOBALIZATION	8
AŠKERC ZADRAVEC K., PUGACHEVSKA K. FORMATION OF A NEW PARADIGM OF STATE ECONOMIC POLICY IN THE CONTEXT OF GLOBAL TRANSFORMATIONS	10
ІВАНОВ Ю., ШЛИКОВА В. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ЄС В СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	11
КАПЛІЙ Т. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ НІМЕЧЧИНИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	14
ЛЮБИЦЕВА О., СИРОВЕЦЬ С., ЛУЖАНСЬКА Т. ВІЗІЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СТРАТЕГІЧНА МЕТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	17
ЛУЖАНСЬКА Т., ІЛЬТЮ Г., ТУРЯНИЦЯ А. ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	20
ЛИЗАНЕЦЬ А., ПРИГУЛА В. ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ НА КАДРОВУ ПОЛІТИКУ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	23
МАТВІЙЧУК Л., ЛЕПКІЙ М., ЛУЖАНСЬКА Т. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІКА ВОЄННОГО ЧАСУ	26
МОСКАЛЮК С., МЕТІЛЬ Т. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ	30
ПАПП В., БОШОТА Н., ЛУКАВЕЦЬКА В. РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	32
ПОЛЯКОВА О. ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЛЯ ЗЕЛЕНОЇ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	35
ПАСЄКА С., МАРАКСІНА С. РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	38
РОСОЛА У., РОСОЛА А. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА У ВИМІРІ ВОЄННОГО СТАНУ	41
РОМАНЮК Р. АНАЛІЗ РИНКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
ЧЕРНИЧКО Т., ЦОГЛА С. ДЕМОГРАФІЧНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	45

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

БОСТАН В., МЕТІЛЬ Т. СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА СТРИМУВАННЯ УРБАНІЗАЦІЇ	48
ВЕРЕЦЬКИЙ Д. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	50
ДЖУНКОВСЬКА К., МАЙСАК В. УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО РИНКУ ЄС	52
ДОНЧЕНКО О. ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	54

Проблемою залишається висока вартість впровадження таких механізмів та відсутність єдиних стандартів захисту даних на муніципальному рівні. Проте досвід адаптації українського бізнесу до війни свідчить, що цифрова трансформація є найбільш дієвим інструментом забезпечення життєздатності економічних систем [6, 7].

Механізми забезпечення економічної безпеки регіону в умовах цифрових трансформацій повинні носити комплексний та випереджальний характер. Основними векторами розвитку мають стати: створення регіональних цифрових екосистем, посилення кіберзахисту економічних суб'єктів, ліквідація цифрового розриву та підготовка кваліфікованих кадрів. Впровадження запропонованих механізмів дозволить регіонам України не лише протидіяти існуючим загрозам, а й закласти фундамент для високотехнологічного розвитку у процесі післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел:

1. Варналій З. С. Економічна та безпекова стійкість України в умовах війни: загрози та шляхи забезпечення. *Економіка та держава*. 2023. № 2. С. 6–12.
2. Виноградська А. М. *Цифровий потенціал регіонального розвитку : навч. посіб.* Київ : ЦУЛ, 2019. 320 с.
3. Васильців Н. Трансформація та адаптація регіональної логістики в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-78>.
4. Жалило Я. А. *Стратегія економічної стійкості регіонів України в умовах глобальних викликів*. Київ : НІСД, 2024. 180 с.
5. Ганенко О. В. Фінансові інструменти підтримки інноваційного розвитку підприємств на регіональному рівні. *Бізнес Інформ*. 2022. № 4. С. 14–19.
6. Берестенко В. Як цифрова економіка адаптувалася до війни. *Економічна правда*. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/> (дата звернення: 14.04.2026).
7. Назаренко Н. С. Екологічна та економічна безпека територіальних громад: механізми забезпечення. *Економічний вісник*. 2023. № 10. С. 115–122.
8. Поповенко Н. С. *Управління регіональним розвитком в умовах діджиталізації економіки*. Одеса : ОНЕУ, 2021. 240 с.
9. Ткачук О. М. Транспортно-логістичний потенціал регіону: стан та перспективи цифровізації. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://econotyuandsociety.in.ua>
10. Шпак В. І. *Роль інституційного забезпечення у зміцненні економічної безпеки регіонів України*. Київ : Академвидав, 2022. 210 с.

УДК 339.564

КАТЕРИНА ДЖУНКОВСЬКА

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму, Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ВАЛЕРІЯ МАЙСАК

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності «Менеджмент», Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО РИНКУ ЄС

У сучасних умовах трансформації світової економіки та поглиблення інтеграційних процесів питання розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств набуває особливого значення. Для України одним із ключових напрямів розвитку зовнішньої торгівлі є співпраця з країнами Європейського Союзу, що обумовлено як географічною близькістю, так і

інституційними змінами, пов'язаними з реалізацією положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. У цих умовах експорт вітчизняних підприємств до країн ЄС виступає важливим чинником економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності національної економіки та інтеграції України до європейського економічного простору.

У сучасних умовах динаміка українського експорту значною мірою визначається комплексом зовнішніх економічних та геополітичних факторів. Суттєвим дестабілізуючим чинником виступають системні атаки РФ на інфраструктуру, що забезпечує експорт продовольства та сільськогосподарської продукції з України. Такі дії мають не лише військово-стратегічний, а й економічний характер, оскільки спрямовані на обмеження експортного потенціалу України, дестабілізацію світових ринків зернових культур та соняшникової олії, витіснення українських виробників із міжнародних ринків та збільшення власних експортних доходів за рахунок підвищення світових цін [1].

На скорочення обсягів експорту також впливає низка економічних і виробничих факторів, зокрема коливання кон'юнктури світових ринків, поступове вичерпання запасів урожаю попередніх років, зниження обсягів виробництва окремих експортно орієнтованих культур, зокрема соєвих бобів, ріпаку та соняшникової олії. Додатковим негативним чинником стало послаблення конкурентних позицій українських експортерів на окремих міжнародних ринках, зокрема на китайському та європейському ринках залізорудної сировини. Суттєві обмеження для розвитку експортної діяльності створюють перебої в енергопостачанні, спричинені пошкодженням енергетичної інфраструктури, атаки на залізничну та портову інфраструктуру, термінали перевалки сільськогосподарської продукції та морські судна. Водночас негативний вплив мають ускладнення на ринку праці, дефіцит робочої сили та зростання виробничих витрат підприємств [1].

Зниження обсягів експорту українських продовольчих товарів та сільськогосподарської продукції до країн Європейського Союзу також зумовлене трансформацією логістичних маршрутів. Зокрема, значна частина експортних потоків була переорієнтована на світові ринки через порти Чорного моря, що об'єктивно зменшило обсяги поставок до країн ЄС. Додатковим фактором стало завершення дії автономних торговельних преференцій Європейського Союзу та поступове повернення до системи тарифних квот. Імовірно, така позиція ЄС пов'язана з прагненням уникнути дисбалансів на внутрішньому аграрному ринку, особливо на тлі очікуваного зростання імпорту сільськогосподарської продукції з інших регіонів світу [2]. Зокрема, Європейський Союз активно розширює торговельне співробітництво з країнами МЕРКОСУР, а також Індією, США, Мексикою та Індонезією, лібералізуючи доступ до власного ринку в межах нових торговельних угод.

Окрім вищезазначеного розвиток експортної діяльності вітчизняних підприємств до країн Європейського Союзу супроводжується низкою викликів, серед них: необхідність відповідності європейським технічним регламентам, екологічним стандартам та вимогам сертифікації, а також підвищена конкуренція на внутрішньому ринку ЄС. Крім того, важливими бар'єрами залишаються обмежений доступ підприємств до інвестиційних ресурсів, недостатній рівень технологічної модернізації виробництва та потреба у підвищенні доданої вартості експортної продукції.

У цих умовах важливого значення набуває модернізація виробництва, впровадження інноваційних технологій, цифровізація бізнес-процесів та підвищення якості продукції відповідно до стандартів Європейського Союзу. Значну роль у розвитку експортного потенціалу також відіграє державна підтримка підприємств-експортерів, розвиток експортної інфраструктури, а також активізація участі українських підприємств у міжнародних виробничих ланцюгах.

Отже, експорт до країн Європейського Союзу є стратегічним напрямом розвитку зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств. Подальше розширення експортних можливостей потребує диверсифікації структури експорту, розвитку продукції з високою доданою вартістю, підвищення інноваційного потенціалу підприємств та ефективної державної політики підтримки експортерів. Реалізація цих заходів сприятиме зміцненню

позицій України на європейському ринку та забезпеченню довгострокового економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Зовнішня торгівля товарами: підсумки 2025. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2025-roku> (дата звернення 16.03.2026)
2. Трекер економіки України під час війни. URL: <https://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war/> (дата звернення 16.03.2026)

УДК 332.1:338.2

ОЛЕНА ДОНЧЕНКО

к.е.н., доцент,
заступник директора з питань будівництва та землеустрою ТОВ «Градобуд С»,
м. Бориспіль, Україна

ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

У сучасних умовах структурної трансформації національної економіки, посилення глобалізаційних процесів та загострення соціально-економічних і екологічних викликів питання забезпечення сталого розвитку регіонів набуває стратегічного значення для ефективного управління господарськими процесами. Формування нової парадигми регіонального розвитку зумовлене необхідністю переходу від екстенсивних моделей економічного зростання до інноваційно-орієнтованих, ресурсоефективних та соціально збалансованих підходів, що відповідають концепції сталого розвитку як інтегративної категорії сучасної економічної науки. За макроекономічними оцінками, валовий внутрішній продукт України у 2024 році становив близько 190 млрд дол. США із темпом зростання на рівні близько 2,9%, що свідчить про поступове відновлення економіки, проте водночас вказує на необхідність посилення регіональної складової розвитку [1].

Сталий розвиток регіонів доцільно розглядати як складну багатовимірну систему, що охоплює взаємопов'язані економічні, соціальні та екологічні компоненти, синергетична взаємодія яких визначає рівень конкурентоспроможності територій та їх здатність до довгострокового самовідтворення. Водночас сучасні дослідження засвідчують значну диференціацію розвитку регіонів: розриви у валовому регіональному продукті та рівні доходів між окремими територіями мають тенденцію до зростання, що зумовлено нерівномірністю розміщення виробничого потенціалу, інвестицій та людського капіталу. Зокрема, концентрація економічної активності у столиці та великих промислових центрах суттєво перевищує показники більшості периферійних регіонів, що формує асиметрію економічного простору держави та потребує застосування диференційованих управлінських підходів.

Особливого значення набуває інституційний аспект забезпечення сталого розвитку регіонів, який передбачає формування ефективної системи взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, бізнесом та громадянським суспільством. Умови децентралізації сприяють розширенню фінансової автономії регіонів, проте водночас актуалізують проблему ефективного управління ресурсами, підвищення інституційної спроможності територіальних громад та забезпечення стратегічної узгодженості регіонального розвитку із загальнонаціональними пріоритетами.

Суттєвий вплив на трансформацію регіональних господарських систем здійснює воєнний стан, запроваджений в Україні, який став визначальним фактором зміни просторової структури економіки, логістичних зв'язків та інвестиційних потоків. Воєнні дії спричинили значні втрати виробничого потенціалу окремих регіонів, руйнування інфраструктури, переміщення підприємств та населення, що зумовило необхідність формування нових підходів

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>